

Posudek diplomové práce

Jméno diplomanta: **Matouš Valášek**

Téma a rozsah práce: **Postavení znalce v mezinárodní komerční arbitráži, celkem 83 stran textu, včetně literatury, příloh a resumé**

Datum odevzdání práce: 8.6.2022

1. Aktuálnost (novost) tématu:

Diplomová práce je aktuální, téma je v české literatuře relativně nové, nebyla mu dosud věnována přílišná pozornost (podle mých znalostí se mu koncentrovaně věnovali pouze Bělohlávek a Poláček, existují i různé obecnější analýzy Pravidel IBA pro dokazování v mezinárodním rozhodčím řízení aj.). Diplomant se snaží uvést toto téma samostatně, s poukazem na nové jevy v mezinárodní obchodní arbitráži. Zaměřuje se hlavně na otázku nezávislosti a nestrannosti znalců jmenovaných stranou a znalců jmenovaných rozhodčím senátem, a na různé důsledky, které z toho vyplývají, ve srovnání různých právních instrumentů. Diplomová práce je tak nepochybně přínosná.

2. Náročnost tématu:

Téma je středně náročné, je zaměřeno na praxi a praktické otázky spojené s mezinárodním rozhodčím řízením, diplomant čerpá převážně ze zahraniční literatury a zahraničních zdrojů, přičemž řada otázek nebyla v české literatuře zpracována, z tohoto hlediska jde o náročnější téma. Ocenit lze i dílčí srovnávací pohledy.

3. Kritéria hodnocení práce

Diplomová práce je poměrně logicky rozvržena, i když si lze představit i odlišný logický sled výkladu. Práce sestává ze tří kapitol, dále vnitřně rozčleněných, jimž předchází Úvod a po nichž následuje Závěr. V Úvodu diplomant osvětluje cíl práce, jímž je popsat problematiku nezávislosti a nestrannosti znalců a souvisejících institutů v mezinárodní obchodní arbitráži, popsat jednotlivé vybrané úpravy rozhodčího řízení a zejména pak rozebrat možná řešení otázky nezávislosti a nestrannosti znalců. Znalecký důkaz hraje podle diplomanta v mezinárodním rozhodčím řízení zásadní roli.

První kapitola předně obecně vymezuje mezinárodní komerční arbitráž (proč ne obchodní, to je přece zažitý termín?). Na s. 4 se s překvapením dozvídám, že mezinárodní i vnitrostátní arbitráž je v ČR upravena jednotně. To by měl diplomant vysvětlit při ústní obhajobě, zejména také v souvislosti s kapitolou 2.3. pojednávající o úpravě mezinárodní obchodní arbitráže v ČR, kde vůbec není zmíněna úprava v ZMPS (s. 26 n.). Přitom právě ZMPS stanoví rozhodné právo nejen pro hmotněprávní úpravu, ale i pro úpravu procesní, včetně práva rozhodného pro postavení znalce. Postrádám také alespoň formální zmínku o zákoně o znalcích. Tato okolnost se projevuje i v dalších pasážích. Např. na s. 9 diplomant uvádí, že mezinárodní obchodní arbitráž je založena na principu autonomie a vzájemném konsensu stran, a že princip autonomie volby procesních pravidel mezinárodního rozhodčího řízení je limitován kogentními (podle diplomanta „mandatorními“) normami a principem práva na spravedlivý proces. Diplomant přece musí v těchto souvislostech alespoň poznamenat, jak je to v českém právu, že u nás takovou autonomii nemáme (pokud je *lex arbitri* české právo). Myslím, že nelze bez dalšího přejímat zahraniční názory, vycházející z jiného právního rámce.

Druhá kapitola uvádí příklady konkrétní úpravy důkazu znalcem v mezinárodní obchodní arbitráži. V souvislosti s popisem českého práva se na pořad dostává občanský soudní řád – diplomant řeší pouze jeho vztah k zákonu o rozhodčím řízení, bez náležitého propojení se ZMPS. Na s. 35 diplomant pojednává o úpravě podjatosti znalců v rámci OSŘ a možném promítnutí ustanovení tohoto charakteru do ZRŘ. Jak by si takové ustanovení představoval? V této souvislosti zmiňuje i možnost odstranění či výrazné novelizace § 30 ZRŘ. Uvádí, že inspirací by mohla být úprava v německém ZPO, ale bez odkazů. I k tomu by se mohl diplomant vyjádřit.

Třetí kapitola nastiňuje možná řešení vycházející ze současného právního rámce mezinárodní obchodní arbitráže. Rozlišuje řešení vycházející ze současného právního rámce, a řešení vycházející z doktrinárních návrhů a z inspirace civilním řízením. Návrhy jsou zajímavé, ale je potřebné se přenést do české reality.

Práce končí Závěrem, v němž diplomant shrnuje poznatky, k nimž dospěl.

Práce využívá řady literárních zdrojů, zejména zahraničních, je psána dynamickým, čtivým stylem, ovšem s řadou nedostatků a gramatických prohřešků. Mám výhradu např. k používání pojmu „jurisdikce“, která označuje pravomoc, nikoli právní řád nebo dokonce stát, jak se s tímto nešvarem setkávám v řadě prací, které vycházejí z angličtiny. Dalšími perlami jsou slova jako „prevenovat“, „draft“, ale i „tribunál“, který se v češtině používá v jiných souvislostech. To jistě nepřispívá k celkové úrovni práce, která je sice zajímavá, ale vyžadovala

by více soustředěnosti a odstupu od zahraničních názorů, spjatých s určitou právní kulturou, které často nelze zobecňovat.

4. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

K práci mám připomínky na upřesnění či doplnění, které jsem vyjádřila průběžně v textu.

5. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě

Práci přes uvedené připomínky doporučuji k ústní obhajobě.

Práci hodnotím známkou výborně až velmi dobře, bude záležet na ústní obhajobě.

V Praze dne 12.7.2022

prof. JUDr. Monika Pauknerová, CSc., DSc.
oponentka diplomové práce